

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Ssk/55/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0823106472
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 10. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Michal Novotný
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2025:0823106472.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom zo sudcov: Michal Novotný (sudca spravodajca) ako predseda senátu, JUDr. Jana Martinčeková ako členka senátu a JUDr. Martin Tiso ako člen senátu vo veci žalobkyne: C. J., nar. XX. C. XXXX, C. M. XXX/XX, G., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia z 3. októbra 2023, č. UPS/US1/SSVOPPKPC2/SOC/2023/9492/MM, o kasačnej sťažnosti žalovaného proti rozsudku Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 20 Sas 11/2023 z 26. februára 2025 takto

rozhodol:

Rozsudok Správneho súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 20 Sas 11/2023 z 26. februára 2025 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

I.

Administratívne konanie a konanie pred správnym súdom

1. Z administratívnych spisov vyplýva, že žalobkyňa ešte pred májom 2022 požiadala Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske o peňažný príspevok na kompenzáciu kvôli zdravotnému postihnutiu svojej dcéry R. P., nar. v r. XXXX. V tomto konaní posudkový lekár v lekárskom posudku z 24. mája 2022 dospel k záveru, že dcéra je ťažko zdravotne postihnutá kvôli cukrovke I. typu, ktorá je bez komplikácií a je kompenzovateľná inzulínom a diétou [oddiel III pol. 8 písm. b) prílohy č. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia v znení neskorších predpisov]. Okrem toho má poruchu zraku (glaukóm), ktorý však lekár nepovažoval za posudkovo významný. Zdôraznil, že dcéra nemá komplikácie ani poruchy kontinencie, mobility alebo orientácie, a preto je odkázaná len na pomoc inej fyzickej osoby. Zároveň v tomto konaní úrad práce 10. júna 2022 vykonal sociálnu posudkovú činnosť v domácnosti žalobkyne a zistil, že jej dcéra chodí do školy na 4 hodiny denne a potrebuje pomoc pri liečebnom režime (aplikácia inzulínu, meranie tlaku). Jednotlivým činnostiam na účely posúdenia odkázanosti (príloha č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z.) priradil úrad po 10 bodov, okrem činností pri dodržiavaní liečebného režimu, ktorým priradil 0 bodov. Potrebu dohľadu nad maloletou ustálil pri dvoch činnostiach. Na základe toho úrad práce v komplexnom posudku z 10. júna 2022 uzavrel, že aj keď žalobkyňa sa podľa svojho tvrdenia kvôli starostlivosti o dcéru nemôže zamestnať, potreba osobnej starostlivosti o ňu je (s výnimkou liečebného režimu) rovnaká ako u iných detí obdobného veku.

2. Dňa 3. októbra 2022 žalobkyňa zasa požiadala o peňažný príspevok na opatrovanie svojej dcéry. Posudkový lekár úradu v tomto konaní vypracoval viaceré lekárske posudky. Dňa 14. marca 2023 vypočul žalobkyňu a otca maloletej, ktorí trvali na tom, že zdravotný stav ich dcéry si vyžaduje nepretržitú starostlivosť kvôli kontrole bezpečných hladín glykémie v krvi. Okrem toho mu žalobkyňa predložila vyjadrenie ošetrojúcej lekárky z marca 2023, podľa ktorej si starostlivosť o dcéru vyžaduje meranie glykémie v krvi a odpadov cukru v moči, následné určenie správneho množstva inzulínu a jeho aplikáciu. Preto považovala dcéru za závislú od celodennej starostlivosti žalobkyne. Podobne triedna učiteľka

potvrdila, že žalobkyňa prichádza do školy pichnúť dcéru inzulín aj viackrát za deň. Posudkový lekár však v posudku z 28. marca 2023 vyšiel z lekárskeho nálezu z augusta 2022 a zo správ zohľadnených už v predošlých posudkoch, a potvrdil, že žalobkyňa je naďalej ťažko zdravotne postihnutá kvôli cukrovke I. typu. Zaradil ju však do stupňa odkázanosti I, pretože podľa prílohy č. 3 zákona č. 448/2008 Z. z. dosiahla 110 bodov a nevyžaduje si dohľad pri väčšine činností. Tieto závery prevzal úrad práce do komplexného posudku z 19. apríla 2023 a na jeho základe rozhodnutím z 21. apríla 2023 nepriznal žalobkyňi žiadaný príspevok.

3. V odvolaní proti tomuto rozhodnutiu žalobkyňa znova opísala činnosti, ktoré musí denne vykonávať pre dcéru, ktorá je podľa nej odkázaná na nepretržitý dohľad. Potreba osobitnej starostlivosti o dieťa do 15 rokov veku je v podobných prípadoch uznaná aj v kapitole IV prílohy č. 2 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení. V odvolacom konaní zdravotný stav dcéry žalobkyne posúdil posudkový lekár žalovaného, ktorý svoje závery vyjadril v lekárskom posudku z 30. augusta 2023. Okrem vyššie uvedených správ zhodnotil aj správu oftalmológa z mája 2023, prepúšťaciu správu z júla 2023, správu endokrinológa a diabetológa, ako aj správu imunológa z augusta 2023. V zhode s posudkovým lekárom úradu práce považoval dcéru žalobkyne za ťažko zdravotne postihnutú, a stupeň odkázanosti tiež určil na I. Zdôraznil, že hladina glykémie je pri nastavenej liečbe stabilná. Neprihliadol na vyjadrenie ošetrojúcej lekárky, ani na vyjadrenie triednej učiteľky, pretože nešlo o lekárske nálezy z vyšetrení. Na základe tohto posudku žalovaný vypracoval komplexný posudok z 28. septembra 2023, podľa ktorého dcéra žalobkyne nie je odkázaná na opatrovanie. V jeho úvode žalovaný zhrnul námietky žalobkyne, na ktoré reagoval citáciami záverov rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 7 Ssk 82/2021. Podávanie inzulínu, sledovanie hladiny glykémie v krvi, stravovacieho a pitného režimu, ale aj pohybových aktivít a edukácie považoval za súčasť dodržiavania liečebného režimu, takže nezakladajú potrebu dohľadu. Vychádzajúc z tohto posudku žalovaný preskúmaným rozhodnutím z 3. októbra 2023 potvrdil rozhodnutie úradu.

4. Žalobkyňa v správnej žalobe proti tomuto rozhodnutiu namietala, že sa nezohľadnil skutočný rozsah starostlivosti o jej dcéru. Správny súd tu napadnutým rozsudkom sp. zn. 20 Sas 11/2023 zrušil rozhodnutie žalovaného podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP, pretože ho považoval za nepreskúmateľné. Podľa neho sa žalovaný v preskúmanom rozhodnutí nevyrovnal s odvolacími námietkami žalobkyne, ani doň neprevzal odôvodnenie komplexného posudku, kde na ne reagoval. To, že sa žalovaný s nimi vyrovnal len v komplexnom posudku, nepovažoval správny súd za dostatočné. Komplexný posudok je totiž len skutkovým podkladom rozhodnutia. S výhradami účastníka sa žalovaný musel vyrovnáť v odôvodnení rozhodnutia, kde svoj záver mal riadne odôvodniť. Na podporu svojho názoru správny súd odkázal na právny názor vyslovený v rozsudkoch tunajšieho súdu sp. zn. 7 Ssk 53/2023 a sp. zn. 6 Ssk 33/2021.

II.

Kasačná sťažnosť a vyjadrenie k nej

5. Včas podanou kasačnou sťažnosťou žalovaný navrhol kasačnému súdu zmeniť rozhodnutie správneho súdu tak, že správnu žalobu zamietne. Nesúhlasil s tým, že by sa nevyrovnal s odvolacími námietkami žalobkyne, pretože práve lekárskeho posudkom a komplexným posudkom v odvolacom konaní na ne reagoval. Uviedol, že prevažná časť výhrad žalobkyne sa sústreďovala na okolnosti, ktoré posudzoval posudkový lekár, a odôvodnenie lekárskeho posudku bolo prevzaté do rozhodnutia o odvolaní. Komplexný posudok bol pritom žalobkyňi doručený spolu s rozhodnutím. Preto zastáva názor, že žalobkyňa bola oboznámená so všetkými skutočnosťami, ktorými bol vedený pri svojom rozhodovaní.

6. Žalobkyňa navrhla zamietnuť kasačnú sťažnosť.

III.

Posúdenie veci kasačným súdom

7. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok v celom rozsahu (§ 453 ods. 1 SSP) a predchádzajúce konanie pred správnym súdom bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) v medziach uplatnených kasačných bodov (§ 453 ods. 2 SSP).

8. Správny súd zrušil preskúmané rozhodnutie žalovaného pre nedostatok dôvodov. Podľa judikatúry nedostatok dôvodov znamená, že chýbajú podstatné dôvody, a nie len čiastkové nedostatky odôvodnenia. Preto postačuje, ak z odôvodnenia rozhodnutia možno zistiť, z akého skutkového podkladu orgán verejnej správy vychádzal a ako vec vo všetkých podstatných ohľadoch právne posúdil (porov. obdobne správnym súdom citovaný rozsudok sp. zn. 6 Ssk 33/2021). Okrem toho je v prerokovanej veci predmetom prieskumu rozhodnutie o peňažnom príspevku, ktorého kľúčovým podkladom je podľa § 55 ods. 6 zákona č. 447/2008 Z. z. práve komplexný posudok. Vydáva ho ten istý orgán, ktorý vydáva aj rozhodnutie, a on sám musí obsahovať odôvodnenie (§ 15 ods. 1 cit. zák.). Podľa § 55 ods. 13 cit. zák. sa pri peňažnom príspevku na opatrovanie doručí fyzickej osobe, o ktorej opatrovanie ide, aj komplexný posudok. Vychádzajúc z tejto právnej úpravy už kasačný súd vo svojej

judikatúre vyslovil názor, že chýbajúce čiastkové dôvody takého rozhodnutia žalovaného nespôsobujú jeho nepreskúmateľnosť, ak ich možno doplniť odôvodnením komplexného posudku (porov. rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 9 Sžsk 23/2021).

9. Tu preskúmané rozhodnutie dostatočne zrozumiteľne objasňuje, že vychádza z lekárskeho posudku posudkového lekára a z komplexného posudku žalovaného, ktorých časti aj cituje. Lekársky posudok aj komplexný posudok zreteľne vysvetľujú, na základe čoho ustálili rozhodujúce zdravotné postihnutie žalobkyne a že ju uznali za ťažko zdravotne postihnutú, čo ani nebolo sporné. Sporným zostávalo, či je odkázaná na opatrovanie, čo je podľa § 39 ods. 1 a § 40 ods. 1 zákona č. 447/2008 Z. z. nevyhnutným predpokladom priznania tohto príspevku. Podľa § 14 ods. 4 cit. zák. je fyzická osoba odkázaná na opatrovanie, ak stupeň jej odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby je V alebo VI podľa prílohy č. 3 k zákonu č. 448/2008 Z. z. Táto príloha uvádza konkrétne činnosti, pri ktorých sa posudzuje odkázanosť fyzickej osoby na pomoc inej fyzickej osoby. Tie sú zoskupené do skupín, z ktorých každej sa priradí 0, 5 alebo 10 bodov. Podľa § 49 ods. 10 tohto zákona sa dosiahnuté body sčítajú. Stupeň odkázanosti V je daný, keď celkový počet bodov nepresiahne 44, a stupeň odkázanosti VI je priradený vtedy, keď celkový počet bodov nepresiahne 24. Výnimkou je, ak fyzická osoba v 12 bode prílohy (potreba dohľadu) dosiahne 0 bodov, kedy jej stupeň odkázanosti je automaticky VI (porov. § 49 ods. 12 cit. zák.). Pri tejto skupine sa žiaden bod neprideliť okrem iného vtedy, ak fyzická osoba je odkázaná na dohľad pri väčšine činností pod bodmi 1 až 11.

10. V prerokúvanej veci lekársky posudok aj komplexný posudok zrozumiteľne vysvetlili, že dcéra žalobkyne dosiahla 110 bodov, čo ju radilo do stupňa odkázanosti I, a že je odkázaná na dohľad len v prípade dodržiavania liečebného režimu. Podstata nesúhlasu žalobkyne s ich závermi spočíva v tom, že na liečebný režim jej dcéry je potrebné dohliadať nepretržite. Taká potreba však plynie z toho, že maloletej treba sledovať hodnoty glykémie a podľa potreby podávať inzulín. To zodpovedá aj vyjadreniu ošetrojúcej lekárky a triednej učiteľky, ktoré žalobkyňa počas konania predložila. Všetky tieto činnosti však patria do skupiny v bode 11, teda medzi činnosti potrebné pri dodržiavaní liečebného režimu (porov. aj rozsudok tunajšieho súdu sp. zn. 7 Ssk 82/2021). Aj z vyjadrení oboch rodičov, aj zo sociálneho zisťovania totiž vyplýva, že pri vykonávaní iných činností je maloletá rovnako samostatná ako jej zdraví rovesníci v rovnakom veku (keďže podľa § 14 ods. 2 zákona č. 447/2008 Z. z. sa pri posudzovaní odkázanosti neplnoletého neprihliada na potrebu pomoci, ktorá vyplýva z rodičovskej starostlivosti o osobu rovnakého veku). Inak povedané, žalobkynina dcéra sa - v miere, ktorú možno očakávať od dieťaťa jej veku - dokáže sama najesť, napiť, ísť na toaletu, umyť, obliecť a vyzliecť, pohybovať a orientovať, a preto pri vykonávaní týchto sebaobslužných činností nepotrebuje ani pomoc, ani dohľad, ktoré by prevyšovali potrebu pomoci a dohľadu jej rovesníkov.

11. Kasačný súd už vo svojej judikatúre pripustil, že niektoré z oblastí vymedzených v citovanej prílohe č. 3 zákona č. 447/2008 Z. z. môžu byť pre každodenný život podstatnejšie než iné, napriek tomu ich však táto príloha dovoľuje hodnotiť len raz a rovnakou váhou (porov. rozsudok sp. zn. 7 Ssk 66/2024). Ani kasačný súd nepopiera, že zdravotné postihnutie žalobkyninej dcéry sa môže prejavovať neočakávane, a preto nie je predvídateľný ani rozsah, ani početnosť situácií, kedy bude nutné skontrolovať jej zdravotný stav a podať jej lieky. Uvedená príloha však pri pridelovaní bodov rozlišuje len medzi jednotlivými činnosťami, no neumožňuje zohľadniť ich početnosť či časový rozsah. Inak povedané, napríklad orientácia alebo pohyb sú v dennom režime určite častejšie zastúpené než napríklad celotelová hygiena, ktorá je sústredená spravidla na večer. Napriek tomu však táto príloha obom týmto oblastiam určuje rovnakú bodovaciu stupnicu, čím im priznáva rovnakú váhu pre výsledné posúdenie odkázanosti a nedovoľuje rozlíšiť ich relatívnu dôležitosť. Hoci teda žalobkyňa v prerokúvanej veci uvádzala množstvo oblastí, pri ktorých musí dávať na dcéru pozor, pretože jej zdravotný stav kolíše, neznamená to, že by bol dohľad potrebný kvôli cielenému usmerňovaniu a riadeniu týchto činností. Preto nemožno súhlasiť ani s odkazom správneho súdu na rozsudok sp. zn. 7 Ssk 53/2023, ktorý sa týkal neodôvodnenia dohľadu v prípade dospeléj osoby s duševným postihnutím. Naopak, podľa kasačného súdu žalovaný dostatočne zrozumiteľne reagoval na námietky žalobkyne, ktoré vždy reagovali len na to, že zdravotný stav jej dcéry jej nepredvídateľný.

IV.

Záver

12. Kasačný súd sa tak nestotožňuje so záverom správneho súdu, že preskúmané rozhodnutie trpí nedostatkami podľa § 191 ods. 1 písm. d) SSP, a jeho rozsudok teda vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 440 ods. 1 písm. g) SSP]. Kasačná sťažnosť je tak v tomto sťažnostnom bode dôvodná, v dôsledku čoho kasačný súd podľa § 462 ods. 1 SSP napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil správnenému súdu na ďalšie konanie.

13. Správny súd ožalobe rozhodne znova, viazaný právnym názorom vysloveným v tomto rozsudku (§ 469 SSP).

14. Trovy konania o tejto kasačnej sťažnosti sú súčasťou trov konania, o ktorých podľa § 467 ods. 3 SSP rozhodne správny súd v novom rozhodnutí.

15. Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0 (jednomyseľne).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.